

נרות שבת חשמליים – לינר

א. מנגנון הפעולה ואופן השימוש

לינר הוא פמוט שבת חשמלי, המיועד לקיום מצוות הדלקת נרות שבת באופן בטוח, במקומות שהדלקת אש אינה בטיחותית, כגון בחדרים בבתי מלון או בתי חולים.¹ הפמוט מעוצב בעיצוב קומפקטי המתאים לנסיעות, ונאה – כיאה לכבוד השבת. בפמוט הלינר קבועות שתי נורות להט חשמליות קטנות, הניזונות מסוללה (AA). לצורכי אסתטיקה נורות הלהט ממוקמות בתוך מעטפות פלסטיק שקופות המדמות צורת שלהבת. במעטפת הנורה ישנם חרכים המאפשרים לאור הנורה לבקוע ולהאיר גם באופן ישיר ואינם מסתירים ופוגעים בתאורה ישירה של סליל הלהט, שהוא האש עצמה.

ההפעלה נעשית על ידי הכנסת סוללה בתחתית הפמוט.

ב. דיון הלכתי²

1. חלקי הדיון

הדיון העיקרי סביב הלינר, הוא בהגדרתו כ'נר שבת'. תחילה נדון מהי מטרת הדלקת נרות שבת, והאם היא מתקיימת בנר חשמלי בכלל ולינר בפרט. בהמשך יועלו הסתייגויות שונות שהעלו הפוסקים מהאפשרות של קיום מצוות הדלקת נר שבת בתאורה הביתית, ותיבחן מידת שייכותו בלינר. מסקנת הדיון היא שניתן לקיים בלינר את מצוות הדלקת נר שבת, ועם זאת, יש עדיפות לנר ממשי.

בהמשך, יוצגו בסקירה דברי חז"ל והפוסקים בנוגע למקום הנר, ותיבחן השלכת הדברים על שימוש בלינר, כאשר שובתים במתחם ציבורי שאמנם מאפשר להדליק נרות ממשיים, אך מגביל זאת לאזור מסוים, שאינו האזור המתאים מבחינה הלכתית, ויש לבחור בין הדלקת נר ממשי שלא במקומו להדלקת לינר.

לסיום, ייבחנו שתי שאלות הנוגעות לשימוש בלינר: האפשרות להדליק אותו לפני הנחתו במקומו, ודין טלטולו בשבת, בעודו דולק ולאחר שכבה.

2. מטרת נרות שבת

מצווה מדברי חכמים להדליק נרות שבת.³ נרות שבת נועדו להרבות אור בבית ובכך לגרום לכבוד ועונג שבת, ויש בכך גם ריבוי בשלום הבית.⁴ במבט ראשון, טעמים אלו מדגישים את חשיבות האור, ולכן לכאורה, יש

¹ מעבר לחשש הסכנה שיש בכך, במקומות כגון אלו ישנן מערכות כיבוי אש רגישות מאוד, והדלקת נר רגיל עלולה לגרום להפעלתן ובכך לגרום לנזק כלכלי גדול.

² פרק זה מבוסס בעיקר על מאמרם של הרב ישראל רוזן והרב ליאור לביא, פמוט חשמלי בשבת בבתי מלון ובבתי חולים, תחומין לה (תשע"ה) עמ' 25-35 (גרסה מקוצרת של המאמר פורסמה באמונת עתיד 108 [תמוז תשע"ה] עמ' 92-86). ראו גם במאמרו של הרב ישראל רוזן, 'לינר' – נרות שבת חשמליים, אמונת עתיד 111 (תשע"ו) עמ' 32; אנציקלופדיה תלמודית (ערך חשמל, הערות 293-420).

³ שבת (כה, ב), שו"ע (או"ח רסג).

⁴ רש"י ותוס' (שבת כה, ב ד"ה הדלקת), רמב"ם (ה' שבת ה, א; ל, ה; ה' חנוכה ד, ד), שו"ע (או"ח רסג, ג-ד; תרעח, א).

מקום לטעון שאין זה משנה מהו מקור האנרגיה, אלא העיקר הוא שיהיה אור שיאיר את הבית לכבוד שבת. הבנה זו מופיעה במפורש בדברי כמה מן הפוסקים שהסיקו שאפשר לקיים מצוות הדלקת נרות בנרות חשמל,⁵ ונראה שהיא מונחת ביסוד דבריהם של גדולי הפוסקים שהתירו תאורת חשמל עבור נר שבת.⁶ אף על פי כן, בדברי פוסקים אחרים עלו כמה חששות ביחס לשימוש בנר חשמלי עבור נר שבת, שמא אין הוא מתאים לכללים שחז"ל קבעו, והדברים ידונו להלן.

3. הדלקת נרות שבת בחוט להט חשמלי

חלק מן הפוסקים כתבו שמלשון הברכה 'להדליק נר של שבת', יש ללמוד שמצוות הדלקת נרות שבת היא דווקא בנר – כלי קיבול המחזיק פתילה.⁷ למעשה, ההלכה הפסוקה היא שבשעת הצורך אין צורך דווקא בנר, וק"ו שאין צורך להקפיד על מבנה נר כפי שהיה בזמן חז"ל.⁸ ויש פוסקים שכתבו שאף לדעות המחמירות בצורך בנר, מערכת חשמלית של בית נורה המחזיק נורה עם חוט להט נחשבת כנר.⁹

יש מן הפוסקים שכתב שחובה להדליק נרות שבת דווקא בלהבה, ולכן אין להשתמש בתאורה חשמלית.¹⁰ למעשה, נורות להט חשוכות כאש לפי רובם הגדול של הפוסקים.¹¹ ויש הסוברים שאפילו נורות לד כשרות, שהרי העיקר הוא דבר המאיר.¹²

⁵ שבות יצחק (ח,ג,א) בשם הר"ש אלישיב; הר"י אריאל, נר שבת ונר חנוכה חשמליים, אמונת עתיד 134 (שבט תשפ"ב) עמ' 18. ראו גם במקורות להלן.

⁶ שו"ת בית יצחק (יו"ד קכ,ה), ורבים בעקבותיו: שו"ת מהרש"ם (ח,לו), שו"ת מחזה אברהם (שטיינברג; או"ח, מא), שו"ת אחיעזר (ד,ו). וכן דעת הכוכבי יצחק (סי"א) בשם הר"א קוטלר. ראו גם שו"ת דברי יציב (או"ח, קכ).

⁷ שו"ת מהרש"ג (ב,קז), דבר הלכה (קלצקין; סי' לו), יד הלוי (במברגר; או"ח א,קטז). ראו גם ראו מצות ראיה (סי' תרעג), שמסתפק האם יש לחייב נר מצד שכך היה בזמן חז"ל וזוהי לשון הברכה.

⁸ לפי דעת המהר"ל (נר מצוה עמ' צו-קד במהד' מכוון ירושלים), אפשר להדליק נר שבת דווקא בכלי קיבול שיש בתוכו שמן, מפני שרק אופן כזה נחשב נר. אך הפוסקים לא חששו לדבריו. בנוגע לנורת גז, דעת הפוסקים שהדבר מותר ויש להחשיב זאת כנר (בית יצחק א,קכ,ה; תשובות וכתבים לחזו"א מו). מדברי הפוסקים גם מוכח שאין צורך דווקא בשמן בהדלקת נר שבת, ודיון זה שייך רק לנר חנוכה (שו"ת בית יצחק יו"ד קכ,ה; שו"ת לבושי מרדכי תליתאי או"ח נט; רביעאי יט; שו"ת אחיעזר ד,ו). מדוגמאות אלו אפשר לראות שאין צורך דווקא בנר' שהיה שכיח בזמן חז"ל.

⁹ שו"ת אז נדברו (ג,א; ראו גם דעתו בנושא נר שבת חשמלי במקומות אחרים: א,עט,ט; ג,ב; ה,ג,ג), שו"ת יחיה דעת (ה,כד), תשובת הר"י אריאל (נר שבת ונר חנוכה חשמליים, אמונת עתיד 134 [שבט תשפ"ב], עמ' 18). פוסקים שלא כתבו סברה זו במפורש והתירו תאורת חשמלית – יתכן שהסכימו לסברה זו. עוד יתכן שהם סוברים שאין צורך בנר אלא רק בדבר מאיר.

¹⁰ שו"ת מהרש"ג (ב,קז). המהרש"ג נימק שאין זה נחשב אש משום שאי אפשר להדליק משלהבת זו אש אחרת. אך החוש מכחיש זאת.

¹¹ החשמל לאור ההלכה (ג,ו), שו"ת יחיה דעת (ה,כד). ראוי לציין בהקשר זה שדעת גדולי הפוסקים שחוט להט נחשב אש: שו"ת בית יצחק (יו"ד, קכ), שו"ת מחזה אברהם (שטיינברג; או"ח מא), שו"ת נחלת שמעון (סי' טו), שו"ת אחיעזר (ג,ס), חזו"א (ג,ט), שו"ת מנחת שלמה (ב,יט), שו"ת יביע אומר (או"ח א יט,יד).

פוסקים שלא התייחסו לקושיה זו – יתכן שסוברים שאין צורך באש ושלחבת, אלא רק בדבר המאיר. ראו למשל מושב זקנים (ויקרא כד,ב, ר' משולם) שאפשר לקיים מצוות נרות שבת באבן טובה שמאירה.

¹² תורת שבת (רסג,א), הר"ש אלישיב (שבות יצחק ח עמ' לה), שו"ת אור לציון (ב,יח,יב), שו"ת בדי הארון (או"ח, עמ' 80-82 – בשעת הדחק).

למעשה, רבים נוהגים שלא לברך במצבים דיעבדיים, שבהם מדליקים אור חשמלי בלא חוט להט. וכן דעת הרב אשר וייס (הדלקת נר שבת בנורות לד, ישורון ל [תשע"ד] עמ' תקסב-תקסג).

מיעוט מן הפוסקים כתבו שאין לראות הדלקת נרות שבת חשמליים כמעשה הדלקה, משום שלחיצה על הכפתור אינה מעשה הדלקה, והיא רק גורמת בעקיפין להדלקת נרות השבת.¹³ למעשה, רוב ככל הפוסקים הסכימו שלחיצה על מתג חשמלי להדלקת אור היא מעשה הדלקה גמור ואינה רק גרמא.¹⁴

יש שכתבו שאין לצאת ידי חובה בהדלקת תאורה חשמלית מחשש שמא יכבה בהפסקת חשמל, בדומה לשמנים שחז"ל אסרו שמא יכבו.¹⁵ אך חששם אינו שייך כיום, מפני שהפסקות חשמל אינן מצויות, ויותר מצוי מכך הוא שנר רגיל יכבה מהרוח.¹⁶ בלינר אין חשש להפסקות חשמל, מכיוון שהוא ניזון מסוללה.

4. הדלקת נרות שבת בתאורה הביתית

הרש"ז אוירבך¹⁷ העיר שיש להעדיף הדלקה של אור פנס מאשר הדלקת נורה חשמלית בבית, משום שזרם החשמל המגיע לבית מתחדש כל הזמן, והמדליק את האור סומך על חשמל שלא היה קיים ברגע ההדלקה, ולכן אין לראות זאת כהדלקת חומר בעירה. מבחינה זו, הלינר דומה לפנס ועדיף על התאורה החשמלית הרגילה.

בהדלקת הלינר ניכר שהדבר נעשה לצורך שבת ולכבוד שבת ולכן הדבר עדיף מהדלקת נורות חשמל הקבועות בבית כל השבוע.¹⁸

¹³ שו"ת משפטי עוזיאל (או"ח א, ז), שו"ת הר צבי (או"ח א, א, קמג וכן בהגהות הר צבי על הטור, או"ח רסג). בהערות על מאורי אש השלם (ח"א עמ' קסג הערה 2) העיר שדעת ההר צבי היא רק לחשוש לזה לחומרא, ויש להביא לכך ראייה גם מדברי ההר צבי (שו"ת ב, קיד) שכתב טעם דומה בשם הצפנת פענח ולא נראה שזה הטעם העיקרי. יש לציין שדיון זה הוא לפי שיטת ר"ת שיש צורך במעשה הדלקה. אך לפי משמעות הרמב"ם (שבת א, ה) ועוד, נראה שהעיקר שיהיה אור (ראו מג"א רסג, יא).

עוד יש להעיר שאפשר להבין טענה זו בשני פנים: 1. אין זה מעשה 'הדלקה' רגיל אלא פעולה מכנית אחרת. 2. לחיצה על כפתור מדליקה את התאורה רק בגרמא (האחיעזר ג, ס; ד, ו; יצא נגד כך בחריפות, וכתב שאין לפרסם דעה זו).¹⁴ ציץ אליעזר (א, כ, יא). כיום מוסכם על הפוסקים שלחיצה על כפתור איננה נחשבת כלל כגרמא, כפי שאפשר לראות בכל שאלה הקשורה לחיצה על כפתור חשמלי בשבת. כן מוכח גם מדברי הפוסקים שדנו על מכשירי גרמא, ולא העלו אפשרות שעצם הלחיצה היא גרמא. ראו במקורות הבאים שדחו הנחה זו: שו"ת אחיעזר (ג, ס; ד, ו), רש"ז"א במאורי אש השלם (ח"א עמ' קסב-קסו, קפא, רלג-רלז), שו"ת שיח נחום (או"ח כה).

¹⁵ שו"ת משפטי עוזיאל (או"ח א, ז). ראו בשו"ת אגרות משה (או"ח ה, כ, ל) שביאר שהחשש להפסקת חשמל הוא אמנם קלוש אך מספיק שבביל להמשיך לברך על תאורת נרות שבת רגילים כפי שחז"ל תיקנו.
¹⁶ שו"ת יחזה דעת (ה, כד).

¹⁷ שמירת שבת כהלכתה (ב, מג הערה כב). באופן דומה כתב בשו"ת אור לציון (ב, יח, ב). וכן הכרעת הרב מרדכי אליהו (שו"ת מאמר מרדכי ד, יג).

בהקשר זה, ראוי לציין שיש שטענו שראוי להדר להדליק בנר שבת בנר לא חשמלי, מכיוון שיצור החשמל בשבת כרוך בחילול שבת (הרצ"פ פרנק המובא בתשובת הר"י אריאל, אור לציון שם). גם טענה זו איננה שייכת בפנס ולינר.
¹⁸ בשו"ת יחזה דעת (ה, כד) כתב שעדיף להדליק נרות שבת מאשר נורות חשמל רגילות משום שכך ניכר כבוד השבת. ראו גם בשו"ת ציץ אליעזר (א, כ, יא, ט) ושבות יצחק (ח, ג הערה א), שכתבו שראוי שיהיה נר חשמלי המיועד רק לשבת, וכן דעת הר"י הנקין (לוח היובל, עיקרי דינים ומנהגי ביהכ"ד, אות כ, עמ' 81). בשו"ת כוכבי יצחק (סי' ב) משמע שזו חובה שיהיה נר חשמלי המיועד לשבת.

יתרונות נוספים שיש בלינר הם: א. דליקה ארוכה (מותנה באיכות הסוללה), כך שהנר יאיר גם בחזרה מאוחרת לחדר (ראו שו"ת או"ח רסג, ט; משנ"ב שם, מא, שש"כ מה, ט). ב. אפשר למקם אותו בבטיחות בכל מקום, ולפעמים יש בכך יתרון הלכתי, כגון הדלקה בחדר ולא בלובי של המלון. ראו עוד במאמר הנ"ל בתחומין לה. ג. הבעל יכול להיות שותף בהכנה להדלקת הנר (ראו שו"ת כוכבי יצחק סי' א).

יש שהעלו את החשש שבנורה החשמלית הרגילה חוט הלהט מלופף והדבר נחשב כאבוקה שאין להדליק בה נר שבת.¹⁹ בנורת הלינר יש רק חוט להט בודד ולא מסולסל, ועל כן אין בו בעיה זו.

יש שהעלו את החשש שהנורה החשמלית הרגילה נמצאת בתוך מעטפת זכוכית, ואולי אין להניח את נר השבת בתוך עששית כמו בנר הבדלה.²⁰ אמנם מסתבר שדין זה קיים דווקא בנר הבדלה שבו חכמים תיקנו לברך על האש כמו בזמן בריאתה שבו היא הייתה גלויה.²¹ בלינר ישנם חריצים שאפשר לראות דרכם את נורת הלהט עצמה זאת כדי למעט עד כמה שניתן במחיצות שאינן הכרחיות לקיום ה'אש' (מעטפת הזכוכית שסביב הסליל הכרחית למניעת שריפתו וכילוי המייד).²²

5. מסקנה בנוגע לשימוש בנר שבת חשמלי

בפוסקים אפשר למצוא התייחסות למספר נידונים העולים בהדלקת אור חשמלי עבור נרות שבת: צורך באש, צורך בנר, צורך בשמן, וצורך בעשיית מעשה הדלקה. עוד בעיות הקיימות בתאורה הביתית הרגילה הן: אי שריפת חומר בעירה, בעיית אבוקה ועששית, וחוסר בכבוד שבת. כל הבעיות הללו אינן קיימות בהדלקת לינר או נר חשמלי דומה, ולכן לדעת רוב הפוסקים אפשר להדליקו לכתחילה בשבת בברכה. בכללם הרי"ש אלישיב,²³ הרש"ז אוירבך,²⁴ הר"ע יוסף,²⁵ הר"מ אליהו,²⁶ הרי"מ נויבירט,²⁷ הר"מ שטרנבוך,²⁸ הרי"א אריאל.²⁹ הרב יצחק יוסף, הר"מ מאזוז, הר"מ פנירי, הר"מ פרץ, הר"ז כהן, הרי"ש עמאר.³⁰

מחמת חשיבות המנהג, ראוי להדליק בנר רגיל כאשר אין צורך בלינר.³¹

6. המקום הראוי להדלקת נר שבת

¹⁹ בשו"ת ציץ אליעזר (א, כ"א, י; א, כ"ב, ד) הסתפק בכך, ע"פ דברי הרמ"א (או"ח תרע"א, ד). אמנם במשנ"ב (רסד, ה) ובביאור הלכה (תרע"א, ד"ה אפילו) הובאו דברי אחרונים שביארו אחרת את דברי הרמ"א, ולפי דבריהם מותר להדליק בשבת באבוקה. אך נראה שהציץ אליעזר סבר שזה היתר רק לשני נרות שעות כרוכים. בנוגע לסתם מדורה, כתב השפת אמת (שבת כא, א ד"ה יש) שאין יוצאים בכך ידי מצוות נרות שבת, כי אין ניכר שנעשה לכבוד שבת, שהרי סתם מדורה איננה עשויה לתאורה. ראו גם החשמל לאור ההלכה (ג, ו), שכתב אין לראות חוט להט מלופף כמדורה, שהרי האור יציב כמו בפתילה אחת.

²⁰ ראו ביאור הלכה (רצח, טו ד"ה או), שו"ת יחווה דעת (ב, לט – בנוגע לנר הבדלה).

²¹ ראו את דברי הרש"ז במאורי אש (פ"ה, במאורי אש השלם ח"א ע"א רפה-רפח).

²² חוט הלהט עצמו עדיין עטוף בזכוכית דקה. אך זכוכית זו בטלה לחוט הלהט, שהרי אם חוט הלהט יהיה חשוף לאוויר החדר הוא יפסיק להאיר.

²³ שבות יצחק (ח, ג, א).

²⁴ שבות יצחק (ח, ד, ב) – במקום שאין אפשרות בנר רגיל, וכן בדעת הרי"ש (א).

²⁵ שו"ת יחווה דעת (ה, כד). ראו גם חזון עובדיה (שבת א, ע"א ט).

²⁶ שו"ת מאמר מרדכי (אליהו; ד, ג).

²⁷ שמירת שבת כהלכתה (ח"ב מג, ד), והביא שם מקורות רבים לכך.

²⁸ תשובות והנהגות (ב, קנו).

²⁹ נר שבת ונר חנוכה חשמליים, אמונת עתיד 134 (שבט תשפ"ב) עמ' 18.

³⁰ הסכמות רבנים אלו ניתנו לינרות השלום, והודגש בהן שההיתר הוא לשעת הדחק. וכבר התבאר לעיל שלכתחילה יש להדליק בנר רגיל.

³¹ שבות יצחק (ח, ד, ב) בשם הרי"ש והרש"ז. בהערות במאמר בתחומין ה"ל, הובאו דברי הרי"א אריאל ביחס לחשיבות על שמירה על המנהג. כמו כן, יש בכך הידור לחוש לדברי האוסרים.

יש להדליק את נר השבת במקום בו תהיה תועלת מהאור שלו.³² המקום הראוי לכתחילה להדליקה הוא מקום האכילה,³³ אך כאשר ישנה סיבה מעכבת כלשהי, אפשר להדליק לכתחילה במקום השינה, כאשר יש בכך הנאה.³⁴ בחג הסוכות, שבו אוכלים וישנים בסוכה – מומלץ להדליק לינר בתוך הסוכה, על מנת להימנע מסכנה.³⁵

ישנה מחלוקת האם ההנאה מאור הנר צריכה להיות של אור המאיר את האפילה או די שהנר יספק תוספת לאור הקיים כבר.³⁶ בהדלקה בלובי של מלון המואר היטב וגם נשים רבות כבר הדליקו באותו מקום – יש לחשוש שאין בכך אפילו תוספת אורה.³⁷ לפיכך הדלקת לינר בחדר השינה עדיפה הלכתית.³⁸

7. הדלקת לינר לפני הנחתו

במידת הצורך, מותר להדליק ולברך על נר שבת במקום המותר בהדלקה ולאחר מכן להעביר אותו למקום אחר.³⁹ אין בעיה בהדלקת הלינר (ע"י הכנסת סוללה) כאשר הוא מוחזק ביד, וההנחה נעשית רק לאחר מכן.⁴⁰

8. טלטול הלינר בשבת

³² ראו שו"ע (או"ח רסג,ט), שאם הנר כבה לפני שנהנים ממנו, הרי זו ברכה לבטלה. וראו גם רמ"א (שם, י), שכל מקום שאור הנר מגיע אליו נחשב מקום הנר.

³³ רמ"א (או"ח רסג,י).

³⁴ ראו שמירת שבת כהלכתה (ב,מה,ח והערה לו).

³⁵ הרב מנחם פרל, הדלקת נרות שבת בסוכה, אמונת עתיד 133 (תשרי תשפ"ב) עמ' 15-16.

³⁶ דעת השו"ע (או"ח רסג,ח) היא להחמיר בכך (לאור דבריו בב"י), והרמ"א מקל. מדברי המשנ"ב (רסג,מ) משתמע שיש אופן של הדלקת הנר עוד לפני הלילה שאין הוא נחשב רק תוספת אורה. הבן איש חי שנה ב נח ס כותב שיש לברך גם במקום שאין תועלת בנר לפי הסוד. בשו"ת דברי יציב (או"ח, קכ) משמע שיש מקום לברך על הדלקת נר לכבוד שבת כאשר תאורה הנצרכת לעונג שבת כבר קיימת ממקור אור אחר. ראו גם אגרות משה (לעיל הערה *15). יש הנוהגים להדליק את התאורה החשמלית יחד עם נרות השבת (שש"כ מג,לד; ראו שם גם הערה קעא, שם מועלת סברה שכיום אפשר לברך על כבוד בלבד). בארחות שבת (פרק לג הערה נד, ראו שם הערה נא שהביא את השיטות השונות) הסתפק האם אפשר לברך על נר שבת חשמלי (המיוצר למטרת קיום נר שבת עם חוט להט וסוללות) וחלק מהספק הוא משום 'שמצוי שנורות אלו אינן מוסיפות אור כללי' (ראו טענה דומה בשו"ת באר משה, ו, קונטרס עלעקטריק א,סו, לא; והאריך בנושא זה, והמסתעף ממנו, מסימן נח). ביחס לכך יש להעיר שכמות האור תלויה בין השאר באיכות הסוללה. ביחס לטענה שהנורות הללו אינן מוסיפות אור – מבדיקה שנערכה עולה ש'לינר' רגיל מפיק אור ברמה הדומה לנר רגיל (הדבר תלוי בעובי הפתילה ועוד גורמים) ובוודאי שיש בו תועלת במקרה של חדר חשוך, ובדרך כלל יש בו תוספת אורה.

³⁷ הערת הרב יעקב אריאל: 'הוא לא מקום אכילה ולא מקום שינה, לכן עדיף להדליק בחדר האוכל, אך אם המלון לא מסכים – עדיף להדליק בחדר ע"י לינר.'

³⁸ ראו למשל את דברי הרב דוב ליאור (<https://www.yeshiva.org.il/ask/60349>) והרב אברהם יוסף שבת בחשמל, מאשר להדליק בלובי של מלון. ראו עוד באורך בשו"ת תורת מאיר (פנחסי; סי' כח).

³⁹ משנ"ב (רסג,מח).

⁴⁰ הרב אליעזר טויק, הדלקת נר חשמלי ('לינר') לפני הנחתו במקומו, אמונת עתיד 122 (שבט תשע"ט) עמ' 130-134.

אין איסור מוקצה בטלטול הלינר בשבת, בין אם הוא דולק או כבוי.⁴¹ אך יש הסוברים שאין לטלטל כלי חשמלי שיש בו חוט להט.⁴² בדרך כלל אין צורך לטלטל את הנרות, לכן לכתחילה מומלץ להחמיר, אך בשעת הצורך הדבר מותר.⁴³

ג. מסקנות הלכה למעשה

1. הנכון והראוי הוא לקיים את מצוות הדלקת נר שבת בנר רגיל שבו בווערת אש ממשית.
2. הפוסקים התייחסו למספר נידונים העולים בהדלקת אור חשמלי עבור נרות שבת: צורך באש, צורך בנר, צורך בשמן, וצורך בעשיית מעשה הדלקה. נידונים נוספים הקיימים בשימוש בתאורה הביתית הרגילה לנר שבת: אי-שריפת חומר בעירה, בעיית אבוקה ועששית, וחוסר בכבוד שבת.
3. הנידונים הללו אינם קיימים בהדלקת לינר, שפותח במיוחד לצורך הדלקת נר שבת, והוא מבוסס על חוט להט וסוללה. לכן, לדעת רוב הפוסקים, אפשר להדליק לכתחילה בשבת בברכה, כאשר לא מתאפשר להדליק נר רגיל.
4. יש להדליק את נר השבת במקום בו תהיה תועלת מהאור שלו. המקום הראוי לכתחילה להדלקה הוא מקום האכילה, וכאשר ישנה סיבה מעכבת כלשהי, אפשר להדליק לכתחילה במקום השינה, כאשר יש בכך הנאה.
5. ישנה מחלוקת האם ההנאה מאור הנר צריכה להיות של אור המאיר את האפילה, או שדי בכך שהנר יספק תוספת לאור הקיים כבר. לובי של מלון אינו מקום ראוי להדלקה, שכן אין אוכלים בו ואין ישנים בו, ומלבד זאת, יש לחשוש שאין בהדלקה בלובי אפילו תוספת אורה. לפיכך, הדלקת לינר בחדר השינה עדיפה על הדלקת נרות בלובי.
6. במידת הצורך, מותר להדליק ולברך על נר שבת במקום הראוי להדלקה ולאחר מכן להעביר אותו למקום אחר. אין בעיה בהדלקת הלינר (ע"י הכנסת סוללה) כאשר הוא מוחזק ביד, וההנחה נעשית רק לאחר מכן.

⁴¹ תשובת הרב אשר וייס (בתחילת הספר בחצוצרות בית ה'). וכן דעת פוסקים רבים לגבי פנס, ראו במקורות הרבים שהביא המשנה אחרונה (סי' רעט אות ג), וראו עוד באנציקלופדיה תלמודית (נספח לערך חשמל, עמ' תשכד) ובשו"ת ישיב יצחק (לח, טז עמ' קיג). וראו באורך לעיל פרק * (טלטול מכשירי חשמל בשבת).

⁴² ראו בהרחבה לעיל (עמ' * טלטול כלי חשמלי בשבת).

⁴³ לפי הדעות המחמירות במוקצה מחמת חסרון כיס במקרה של קביעות מקום גם לחפצי נוי, יש מקום להחמיר גם כאן. ראו שמירת שבת כהלכתה (כ, כב) שהיקל בכך (ובהערה סט הביא את דעת המחמירים).